

Bioõlid peavad läbima karmi lagunemistesti

Keskkonnateadlikkus kasvab ning üha enam soovitakse ehitus- ja tööstusmasinates kasutada mineraalõli asemel bioloogiliselt lagunevaid keskkonnasõbralikke hüdroölisid, seda enam, et kui masinad töötavad näiteks veekaitsealadel, on biolagunevate õlide kasutamine suisa kohustuslik.

Terminiga bioõli, millega enamasti tähistatakse bioloogiliselt kiiresti lagunevaid ölisid, tuleb olla ettevaatlik. Põhimõtteliselt tuleb välja selgitada, millist katsemetoodit selle väite tõestamiseks kasutati. Terminiga taga on ranged nõuded ja spetsiifilised katsed.

Praegu kasutatakse bioloogiliselt kiiresti lagunevate hüdroölide liigitamiseks vastavatesse ainegruppidesse rahvusvaheliselt kehtivat standardit ISO 15380. See standard defineerib ka HEPR-hüdroölisid (*Hydraulic Oil Environmental Polyalphaolefine and Related Products*).

Muu hulgas nõutakse täieliku biolagunevuse testi läbimist, mis vastab OECD 301 nõuetele või samaväärsetele

Äp TSITAAT

Õli saab bioloogiliselt nimetada vaid siis, kui katsetega on tõestatud, et 28 päeva jooksul laguneb selle ainest vähemalt 70%.

normidele. See tähendab, et 28 päeva jooksul laguneb vähemalt 70% ainest. Osa õlide puhul võib see olla isegi vähemalt 95%.

Saksamaa tuntuim õlilabor Oelchek soovib üleminekul bioõlile olla eriti ettevaatlik. Vana mineraalõli peab masinast täielikult välja laskma ja süsteemi loputama bioõliga kaks korda. Lõpuks võib süsteemi jääda veel ainult kuni 2% mineraalõli.

Seda sellepärast, et suurem mineraalölisaldus ei halvenda mitte ainult õli bioloogilist lagunevust, vaid ka õhu eraldusvõimet. Tagajärjeks võib olla kavitatsioon hüdropumpades, õli vahuta-

mine ja pumba kiire ülesütlemine.

Liebherri roomikbuldooserid on kasutusel ehitusplatsidel kõikjal maailmas ning need on tuntud kui masinad, mis teevad ülimalt raskest tööd karmides tingimustes. Neis masinates kasutatakse bioloogiliselt lagunevaid ölisid.

Üha karmimate nõuete tõttu kasvab pidevalt nõudlus masinate järele, mis juba tehases on täidetud bioloogiliselt laguneva õliga.

Hea näide biolagunevate õlide kasutamise otstarbekusest Eestis on aastatetagune juhtum, kui ühe sadama ehitusel purunes betoonimasinale voolik ja õli paiskus vette. Et kasutusel oli biolagunev õli HETG 32-68, polnud avariil ökoloogilisi tagajärgi.

Bioõli tähistuse puhul tasub jälgida, et see vastaks standardis ISO 15380 nimetatud biolagunevusele või omaks pakendil ökomärgiseid. Nendega tohib toodet müüa vaid siis, kui on tõestatud selle bioloogiline lagunevus.

Jaanus Lember, Addinoli määrdeainete tehniline ekspert